

Naročnina

Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop. peti-vrsta
malih oglasov po 150
in 20, večji oglasov
nad 45 mm v širini
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
p. Pr. večjem g.
naročniku popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nebrankirano
pismo se ne sprejema. Uredništvo
telefon št. 2050, upravištvu št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 v Ljubljani
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.347
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ob grški stoletnici

V torek petindvajsetega marca so se začele v Atenah slavnosti v spomin na proglastitev neodvisnosti grškega naroda leto tisoč osemsto in tridesetega.

Grški narod ima slavno zgodovino, bogato kulturno tradicijo in je usodno posegal v potek dogodkov na jugovzhodu Evrope. Začuda pa nam je zgodovina tega naroda po razpadu starogrškega elementa zelo malo znana, dasi je Grčija kljub opustošenju po najrazličnejših narodih, ki so vpadli v propadajoče vzhodnorimsko carstvo, ostala le še pozorišče visoke, od helenizma podedovane kulture. Bizant je dal Slovanom apostola krščanstva, sveta brata Cirila in Metoda. Ko je na zapadu zlasti v devetem, desetem in enajstem stoletju kulturno življenje bilo na zelo nizki stopnji, je bil grški Carigrad središče bogatega znanstvenega in umetnostnega delovanja in razcvita. Ko je v polovici petnajstega stoletja Carigrad padel v roke seldžuzkih barbarov, so njegovi kulturni zakladi, prenešeni po velikem kardinalu Bessarionu v Italijo, poživilo vs Evropo in dali novodobnemu humanizmu ogromno pobudo. Popolen mrak se razgrinja nad Grčijo z gospodstvom Turkov, ki so deželo po brezmejni korupciji samo izžemali.

Toda grški živeli je imel mogočno oporo v svoji cerkvi, koje poglavar, patriarh, je ostal v Carigradu, kjer je sicer roboval sultanom, pa vsaj simbolično predstavljal helenski narod in njega tradicije. Ker ni bil samo glava grške cerkve, ampak patriarh vesoljnega pravoslavlja, je ohranjal žive in neprestane stike zlasti z Rusijo, čeprav ni imel veliko pravice, pač pa veliko čast. Na drugi strani so ohranili helensko narodno zavest bogati grški trgovci, ki so ustanovili močne grške kolonije po vsem svetu, zlasti velik vpliv pa so imeli v Carigradu samem, kjer je njihova verska občina, tako zvani fanar, posegala celo v usodo turške države; saj je bila sultanova blagajna, ki je bila obnem državnega, vedno prazna, fanarijoti pa so posojali denar po visokih obrestih. Fanar je volil, vsaj formalno, tudi patriarha. Z močnim razcvitom grškega privatnega trgovstva, ki je oskrbovalo sploh skoro vso osmanlijsko prekomorsko trgovino, se v začetku osemnajstega stoletja začne tudi gibanje po državni neodvisnosti Grčije in zedinjenju helenskega naroda; zaenkrat samo v obliki komitativ, tako zvanih kleftov, ki so zlasti v Epiru in Tesaliji pa tudi v Peleponesu prizadejali turškim pašam hude skrbi. Prva komitativska vstaja, ki je obenem zbudila iz večstoletnega sna tudi ostale balkanske kristjane, je izbruhnila l. 1768. ob priliki prve vojne med Turčijo in Rusijo. Ker je bila bolj spontanska, nego organizirana, ni Grkom prinesla političnih uspehov, pač pa jim je carica Katarina izposlovala velike gospodarske privilegije. Fanarijotski trgovci, med katerimi je zdaj tudi francoska revolucija razpustila idejo svobode, so odslej začeli velikopotezno politično osvobodilno akcijo po tako zvanih hetajrijah, tajnih organizacijah, ki so po starogrškem zgledu imele buditi in krepi ti čustvo narodnega edinstva Helenov. Glavar vseh hetajrij, Aleksander Ypsilanti, je dal marca leta 1821. znamenje za splošno narodno vstajo, ki je v resnici zajela vse Helene, pa se je v začetku razvijala zelo nesrečno, deloma zaradi notranjih sporov med vstasi samimi, deloma zaradi konservativne, vsako gibanje po svobodi sistematično zatirajoče politike evropskih kabinettov, ki so stali pod vplivom Metternicha, oziroma njegove »svete alijance«. Leta 1824. je Turčija grško vstajo popolnoma zatrla. Pri tej priliki je v oblegani trdnjavi Missolunghi umrl za malarijo največji prijatelj Grkov, angleški pesnik Byron.

Byron pomeni v zgodovini grškega gibanja po neodvisnosti novo dobo. Slavni angleški romantik, ki je povzročil cel obrat v evropski literaturi, je vplival s svojo filhelensko propagando tudi na preusmeritev evropske propagande. Dočim je glavav vsega marčnjaštva, tedanji ozkogledi in ozkosrčni, malone patološki ruski car Nikolaj I. svobodoljubni entuziazem Grkov in njihovih prijateljev po vsem svetu iz vrh pred revolucijo gledal spočetka z mrkim očesom, so veleskonservativni angleški lordi iz pametne politične preračunosti zavzeli čisto drugačno stališče, pri čemer jim je filhelenski pokret v angleški javnosti služil kakor nalašč. Anglija je dobro vedela, kaj bo zanjo pomenila v sredozemskem morju svobodna Grčija. Ta odločna kretnja je iz konkurenčnih razlogov prisilila tudi Francijo in Rusijo, da sta se zavzeli za vstase, in da so tri velesile napovedale Turčiji vojno, da se Grčija osvobodi. Po strahovitem porazu tur-

Odgoditev londonske konference?

Italijani in Angleži za odgoditev — Francozi za začetek splošne razorožitve

London, 25. marca. n. Od nedelje dalje se vrši med delegacijami na londonski konferenci mala taktična vojna, kakor je običajna pred važnimi konferencami. Vsaka država se prizadeva, da bi uveljavila tako formulo razprave, ki bi njo samo razbremenila, druge države pa obremenila. Do sedaj so vloženi trije predlogi za potek obravnave, o katerih so razpravljali šefi delegacij, ki pa radi odsotnosti Brianda in Tardieuja niso bili sklepni. Zato je bila določena nova seja šefov delegacij na četrtek. Danes so razpravljali o treh predloženih formulah, ki se glase: 1. Italijani predlagajo, da se konferenca odgodi za šest mesecev, da se sklene med Francijo in Italijo pogodba o graditvi brodovja in da se vrše direktna pogajanja med Francijo in Italijo o razorožitvi in sredozemskem paktu. Konferenca naj tudi pooblasti Anglijo, Ameriko in Ja-

pansko, da sklenejo pomorski provizorij do 1935. 2. Angleži: Na plenarni seji začetkom prihodnjega tedna naj se ugotovi, da se podlaga za pogodbo med petimi državami ne more najti. Vsi sklepi o humanizaciji podmorske vojne ter o skupni tonaži in kategorijah se smatrajo za neveljavne ter se vprašanje pomorske razorožitve kot svetovni problem odgodi do velike svetovne razorožitvene konference Društva narodov, dočim si Amerika, Anglija in Japonska pridržijo, da med seboj sklenejo dogovor o graditvenem programu za omejeno število let. 3. Francozi: Sklene naj se dogovor med petimi državami, po katerem naj se rezultati londonske konference o kategorijah in omejitvah računanja tonaže predodkazuje pripravljalnemu razorožitvenemu odboru Društva narodov kot obvezne smernice za pomorsko razorožitev.

Francija in razorožitev

Velik govor Brianda v senatu

Pariz, 25. marca. n. Briand je danes izjavil v senatu, da ima miroljubnost Francije svoje meje samo v skrbi za lastno varnost. Samo če bi vse države imele brezpogojno jamstvo, da so zaščiteni proti vsakemu tujemu napadu, je mogoče mir tudi v resnici organizirati na solidni podlagi. To načelo je tudi diktiral stališče Francije na razorožitveni konferenci. S tem, da je Francija v svojem memorandumu od 13. februarja zahtevala varnost vseh potom medsebojne pomoči in podpore, je ostala zvesta veliki ideji, ki vedno vlada v politiki Društva narodov: **zavarovanjem miru priti do zmanjšanja oboroževanja.** Če bo v Londonu prišlo do pogodbe na podlagi, ki jo je predlagala Francija, bi bil s tem dosežen velik napredek. Se nadaljnji napre-

dek pa bi bil, če bi se preko tega izkazalo kot mogoče, že sedaj izvesti zmanjšanje oboroževanja. Prvo pa je predpogoj za drugo in bilo bi nevarno, varati narode z novimi iluzijami. Dokler si vse države ne osvojijo načela, **da se konflikti in difference poravnajo mirno**, je organizacija varnosti nadvse težka.

V Londonu je Francija od prvega dne dalje igrala z odkritimi kartami. Dokazala je, da njeno pomorsko oboroževanje nikakor ni agresivnega značaja. Francija nima nobenega interesa, da bi poglobila obstoječa nasprotstva, mora pa odklanjati gotova gesla. Brezpomembno je, konstruirati **umetno teorijo enakosti**, ki bi v resnici morala dovesti do nevarne neenakosti. Briand do sedaj žal ni mogel ničesar doseči, kar je zahteval za Fran-

cijo, pogajanja pa nikakor še niso zaključena in zato še ni zgubil upanja, da se da problem z druge strani z lepim upanjem na uspeh zopet načeti. Francoska vlada je vsekakor na nedvoumen način zavzela svoje stališče proti tekmovanju pri oboroževanju in je svoje brodovje v primeri s predvojnimi časom že **znižala za eno tretjino.** Toda Francija mora misliti tudi na lastno eksistenco. Razširjenje pacifiistične ideje je pač nujno navezano na izgraditev mednarodnih dogovorov.

Preobrat na konferenci

Italija popušča

Pariz, 25. marca. n. Potem, ko je posl. zbornica odgodila debato o ratifikaciji Youngovega načrta do četrta, smatrajo nekateri listi, da bo Briand kratko pavzo porabil za to, da se bo hitro odpeljal v London, ker je nastal **nov preobrat v londonskih pogajanjih** po brzojavki Hooverja ameriški delegaciji, da bi on pristal na tako pogodbo, ki bi v smislu pacifične pogodbe iz l. 1922. obvezala velesile k skupnemu posvetovanju v primeru vojne nevarnosti. Četudi ta predlog ne nadomešča Briandovega sredozemskega Locarna, je vendar Grandjev predlog v večeršnjem razgovoru z MacDonaldom za odgoditev konference za šest mesecev važen, da bi se Francija in Italija med tem časom lahko direktno sporazumeli. Zdi se, da je Italija pripravljena priznati razmerje moči med Francijo in Italijo **3 : 2.** Obenem je izjavil Grandi, da je Italija pripravljena, obvezati se, da bo v roku treh mesecev pogajanj suspendirala gradnjo svojih ladij. Grandi je tudi še izjavil, da bi nadaljevanje sedanjega položaja stvar samo poslabšalo in da bi tudi plenarna seja, na kateri bi se konferenca oficijelno končala, napravila slab vtis.

Rom. avtomobilisti obiščejo Jugoslavijo

Med izletniki bo tudi princ Nikola — V Sloveniji bodo tri dni

Belgrad, 25. marca. k. Jugoslovanski avtomobilski klub priredi v zvezi z romunskim avtomobilskim klubom letošnje poletje velik izlet svojih članov v našo državo. Izlet se prične dne 29. maja. Izletniki bodo obiskali Srbijo, južno Srbijo, odkoder se bodo odpeljali skozi Crno goro v Dalmacijo in nato v Zagreb. V Ljubljano bodo prispeli dne 9. junija in bodo tu ostali en dan. Dne 10. junija bodo na Bledu, kjer ostanejo tudi en dan. Iz Ljub-

ljane se odpeljejo dne 11. junija čez Ptuj in Varaždin v Osijek in odtod domov. Za izlet se je prijavilo veliko število najuglednejših oseb. Med drugimi **princ regent Nikola**, bivši zunanji minister Mitilineu in drugi. Istočasno se bodo tudi iz naše strani udeležile izleta ugledne osebe. Ta izlet je velikega pomena za dejansko zblizanje med obema državama, zlasti pa za prospeh našega tujkega prometa.

Hermann Wendel dobil polno zadoščenje

Berlin, 25. marca. n. Odgovorni urednik berlinskega »Lokalanzeigerja« John je bil pri sodišču obsojen na 300 mark globe radi javne razzallitve, ker je list objavil notico z izjavo dr. Krnjeviča, da je bil Hermann Wendel podkupljen od belgrajske vlade. Na današnji vzklicni razpravi pri sodišču se je dosegla popravna, ker je »Lokalanzeiger« izjavil, da je pripravljen podati izjavo, da za resničnost trditve nima nobenega dokaza in da torej trditve z obžalovanjem prekljuje.

Hoteli v Dalmaciji prenapolnjeni

Dubrovnik, 25. marca. r. Kljub veliki agitaciji proti obisku Dalmacije, ki se vrši v inozemstvu, je v Dubrovniku kakor tudi v ostali Dalmaciji število tujcev tako veliko, da ni več na razpolago sob. Ker so vsi hoteli prenapolnjeni, se oddajajo tudi zasebna stanovanja. Da se temu pomanjkanju stanovanj odpomore, se bodo zgradile in uredile sobe v bližnji dubrovniški okolici in sicer pri Sv. Jakubu in Lapadu ter drugod.

Šibenik, 25. marca. r. Šibeniška občina je prejela iz inozemstva, posebno iz Francije in Švice več dopisov, v katerih se prosi za turistične prospekte.

sluga za definitivno osvoboditev vsega polotoka od turškega gospodstva pa za usmeritev grške politike po veliki antanti. Pod njim se Grčija tudi sicer čedaljebolj notranje krepila in po veliki katastrofi maloazijske vojne gospodarsko in kulturno preraja ter dviga, kar bo pokazalo tudi letošnje slavnostno leto, ki ima na programu tako delfijske igre kakor vsegrško gospodarsko razstavo in mednarodni bizantološki kongres.

Grškemu narodu, ki je skupaj s srbskim prvi dvignil zastavo neodvisnosti na Balkanu, prežet tradicionalnega helenskega svobodoljublja, ob njegovih slavnostnih dneh iskreno čestitamo. Grčija je bila vedno zibelka neugasljivega idealizma, plodovitih kulturnih pobud in globoke nacionalne zavesti. Mlada jugoslovanska država ima v Grčiji iskreno prijateljico. Grčija naj živi, se čedaljebolj krepila in raste, to ji iz dna srca želi naš narod, ki v spoštovanju kloni glavo pred vsakim velikim patriotizmom!

Podpis konvencije z Belgijo

Belgrad, 25. marca. AA. Danes ob 12.30 je bila na svečan način v veliki dvorani ministrstva za zunanje zadeve podpisana konvencija o izročevanju krivcev, sodnih pomoči in arbitraži med Jugoslavijo in Belgijo.

Atentat uradnika na okrajnega načelnika

Be'grad, 25. marca. k. Iz Novega Sada poročajo, da je tamkaj poskusil bivši uradnik okrajnega glavarstva v Vršku Jočić ubiti okrajnega načelnika Dušana Peruniča. Jocić je bil radi nerednosti v službi odpuščen in se je proti njemu uvedla disciplinska preiskava. Radi tega se je hotel maščevati nad okrajnim načelnikom, na katerega je oddal več strelov, ki pa hvala Božu niso zadeli. Napadalec Jocić je bil takoj prijet in izročen sodišču.

Umor v Daruvarju

Daruvar, 25. marca. r. V soboto se je izvršil tu senzacionalni umor. Ob 9 zvečer se mladenič iz vasi Batinjani spremili svoje tovariše. Ko so prišli mimo kolodvorske gostilne, jih je opazil Mijo Marković. Stopil je pred gostilno in se pričel z njimi pričkati. Med pričkanjem je potegnil revolver in ustrelil nekake Bogdanoviča naravnost v srce. Policija je Markoviča aretirala in ga izročila sodišču.

Belgrajski advokat okraden

Belgrad, 25. marca. AA. Prošle noči je tat udril v stanovanje advetnika dr. G. Na mizi je našel ključke blagajne in vzal iz nje 21.390 Din. Nato se je polastil zlatnine, ki je bila tudi na mizi in s svojim plenom pobežnil neznano kam.

Na begu ustrel'en

Zagreb, 25. marca. r. Dopoldne ob 11 je poskušal izgnanec Ivan Orešković pobežniti pred stražnikom, ki ga je hotel aretirati. Po nekoliko pozivih, da naj se ustavi, je stražnik najprej ustrelil iz revolverja v zrak, ker pa se Orešković ni hotel ustaviti, ga je ustrelil v nogo. Orešković je letel nizko sklonjen, zato ga je strel zadel v srce. Na mestu se je zgrudil mrtve. Orešković je bil pri policiji slabo zapisan. Radi številnih tatvin je bil že večkrat aretiran. Bil pa je tudi nevaren vlomilec. Komisija, ki je slučaj preiskala, je ugotovila, da je stražnik postopal pravilno.

Stalinov boj za kolektivizacijo vasi

Da vrže Trockega in njegove pristaše, je moral zajahati Stalin najbolj radikalnega kornja in zato se je lotil celo kolektivizacije vasi, česar se ne bi upal niti Lenin. A ne samo to. Čeprav ni bila kolektivizacija vasi niti najmanj pripravljena, jo je vendarle hotel izvesti Stalin kar čez noč. In navzlic vsem žalostnim izkušnjam, ki se jih doživeli boljševiki že pri socializaciji tovarn in industrijskih podjetij. V tovarnah je na vse zadnje socializacija vsaj do gotove mere utemeljena in dostikrat lastniki tovarn niti pojma niso imeli, kje ta stoji. Če je torej bilo nameščenstvo solidarno za socializacijo, ni bilo teoretično prav nobene težkosti to tudi izvesti. Toda boljševiki so takoj prišli v konflikt z inženjerji in višjimi uradniki ter je zato bila dostikrat edina posledica socializacije tovarn ta, da je vsa tovarna prodala in da so bili stroji uporabljeni le še kot staro železo.

Neprimerno težja pa je izvedba kolektivizacije kmetijske proizvodnje. V kmetiskem gospodarstvu je vsaka šablona nemogoča, ker vsak kraj ima druge pridelke in drug način proizvodnje. Poleg tega igra individualna sposobnost vsakega posameznega kmeta odločilno vlogo. V Rusiji pa vrhu vsega sploh ni toliko izkušenih agronomov, da bi mogli ti nadzirati delo v vaških kolektivih. Zato ni čuda, da je bila prva posledica Stalinove kolektivizacije neverjetna zmešnjava.

Skoraj vsak vaški sovjet, skoraj vsaka vas je razumela to kolektivizacijo drugače. Ponekod so smatrali, da je prva naloga kolektivizacije ta, da se uničijo prav vse svete podobe in preženejo na cesto vsi premožnejši kmetje. To se je zlasti dogajalo v vaseh, kamor so prišli uresničevali kolektivizacijo oddelki čke ali po novem GPU. Ponoči so prišli v vasi, vdrli v posamezne hiše, pobrali vse svete podobe pa še kaj drugih stvari ter vse skupaj na dvorišču slovesno zažgali. Potem pa so se spravili na kulake.

Zopet drugod pa čisto drugačna slika. Kmetom je govoril sovjetski agitator, da bodo živeli ko v paradizu, če bo vas kolektivizirana. Kmetje so verjeli in vsi po vrsti vstopili v kolektiv, nato pa zahtevali izpolnitev obljub. Zahtevali so semena in živino, stroje in orodje, industrijske izdelke in vse, kar si želi vaščan. A nikogar ni bilo, ki bi jim to mogel dati. In prišlo je razočaranje, da so se ustrašili svoje agitacije sami sovjetski agitatorji.

Mnogo bolj običajno pa je bilo, da je ob enem s kolektivizacijo ugaslo tudi vse življenje na vasi. Meje posameznih kmetij so bile izbrisane in sedaj bi morali vsi skupno obdelovati polje. Ali na to ni nihče mislil. In posledica je bila, da ni nihče delal in da so kmetjski stroji rjaveli zapuščeni na poljih. Mnogi kmetje pa so takoj, ko so slišali, da ne bodo več lastniki živine, poklali vso živino, da so si rešili vsaj meso.

A tudi med komunisti samimi je rodila kolektivizacija največjo zmešnjavo. V nekaterih vasi so bili ravno vaški komunisti tisti, ki so bili najbolj nasprotni kolektivizaciji. To je deloma tudi umevno, ker so mnogi komunisti kot privilegirani kmetje zelo zboljili svoje gospodarstvo. Ti so na tihem delovali proti kolektivizaciji in jo skušali po ovinkih preprečiti. Navadno se jim je tudi posrečilo.

Vsled te silne zmešnjave, ki je nastopila vsepopovsod, je izdal Stalin svoj prvi oklic, v katerem pravi, da se je njegova odredba napakačno pojmovala. Kmetu se ne sme odvzeti drobnica, hiša in po ena goveja živina, tudi naj se ne izvede takoj povsodi kolektivizacije. Nadalje je dovolil Stalin, da sme kmet še naprej prodajati svoje izdelke. Skratka, kolektivizacija je bila v glavnem preklicana.

To pa je zopet razburilo fanatične kom-somolce, ki so bili ogorčeni nad umikom Stalina. Pričeli so s široko agitacijo proti njemu in v zvezi s tem se je iz Rige že javila vest, da bo Stalin odstopil. Ta vest je bila sicer napačna, toda bila je značilna za položaj, ki je nastal vsled kolektivizacije.

A začel se je še drug mnogo nevarnejši odpor proti kolektivizaciji in sicer v vrstah rdeče armade. V mnogih krajih se je pripe-tilo, da je rdeča vojska prestopila na stran kmetov in da so bili potem vsi sovjetski komisarji pobiti. Zlasti v Kavkazu, v Kubanu in Ukrajini so bili taki primeri pogosti.

Potem pa je prišla še največja težava. Kolektivizacija vasi je kar avtomatično znižala vse delo na poljih za najmanj polovico. Setev pa se je ponekod že pričela, ponekod pa se prične v kratkem. Če pa ni setve, tudi ni žetve, ne glede na to, da je več ko verjetno, da pri splošnem nedelu ne bo rešene niti polovico setve. To pa pomeni, da grozi Rusiji nova lakota. In ta grožnja postaja vedno jasnejša, vsled česar so se pričeli upirati kolektivizaciji vasi tudi mesta. Še sicer skušajo sovjetski mogotci rešiti kolektivizacijo vsaj delno, a že sedaj se vidi, da bodo vsi njih obupni napori brezuspešni. Komunistična doktrina ne vzdrži v življenju.

In tako postaja vedno jasnejše, da je od Stalina trmoglavo začeta kolektivizacija vasi ona velika in usodna napaka, ki spravlja v nevarnost ves sovjetski režim. Kajti z njo je Stalin pognal proti sebi v boj ruskega kmeta, ki je še vedno prva sila v Rusiji. Mnogo znakov govori zato, da se kmet svoje sile tudi

Preganjanje kristijanov traja dalje

Vedno nove cerkve se zapirajo - Upori kmetov - Vedno nove zarote

Riga, 25. marca. d. Iz mesta Pečera, ob sovjetski meji, se javlja, da so boljševiki v Pskovu zaprli saborno cerkev in jo izročili mestnemu sovjetu, ki jo uporablja kot skladišče. Ko so hoteli veliki zvon odstraniti, se je ta utrgal in padel v reko, kjer se je potopil.

Prebivalci otoka Talabsk v Pskovski guberniji so se uprli oblastem, ko so ti hoteli zapreti cerkev. Nato je prišel oddelek državne policije in aretiral večino prebivalstva tega malega otoka.

V vasi Sahnici so postrelili več kmetov, ker so se uprli zapiranju cerkve. Vse prebivalstvo vasi pa je bilo izgnano v notranjost Rusije, vse imetje kmetov pa zaplenjeno. Brez vsega so morali ljudje oditi v svet.

Aretacije duhovni'ov

Riga, 25. marca. d. Tukajšnji evangelijski krogi so prejeli iz Moskve poročilo, da je bilo dosedaj aretiranih 13 pastorej. Dva pastora sta bila izgnana v vzhodno Sibirijo, kjer mo-

rata delati tlako v sovjetskih gozdovih.

Vsi pastori v Petrogradu so dobili nalog, da se ne smejo odstraniti iz Petrograda brez dovoljenja državne policije. Protestantovsko cerkev so zaprli, nekaj članov protestantovske verske občine pa aretirali.

Povsodi nove zarote

Berlin, 25. marca. d. 23 uradnikov vojnega komisarijata je bilo vsled zaupne ovadbe aretiranih. Sodi se, da so bili vsi aretirani vsled zarote, v katero je bilo zapletenih tudi več višjih oficirjev. Nekateri od teh so že bili odstavljeni in se pričakuje vsak hip njih aretacija.

London, 25. marca. d. Komaj se je končala razprava proti veliki skupini ukrajinskih intelektualcev, na čelu z bivšimi ukrajinskimi ministri, je že odkrita nova zarota. Narodni ukrajinski komisar za poljedelstvo je naznanil politični upravi petnajst višjih uradnikov poljedelskega komisarijata, ki so zapleteni v neko novo zaroto.

Isti politični cilji Madjarske in Turške

Sestanek ministra Valka s Kemal pašo

Angora, 25. marca. n. Madjarskega zunanjega ministra Valka so sprejeli v Angori z velikimi častmi. Kmalu po svojem prihodu je imel Valko dolg razgovor z Mustafa Kemal pašo. Včeraj zvečer je turški zunanji minister

priredil večerjo, na kateri je Tefik Ruždi bej naglašal, da obstajajo med obema bratskima narodoma najboljša prijateljske vezi. Valko je izjavil, da sta Madjarska in Turčija zvezani s skupnimi političnimi cilji.

Reden zračni promet čez Atlantik

Newyork, 25. marca. AA. Dr. Eckener in Charles Michell, predsednik National City Company naznanjata, da je bila podpisana pogodba s finančnimi in aeronavtičnimi družbami Združenih držav Severne Amerike in Evrope o rednem potniškem in poštnem prometu preko Atlantičnega oceana z zrakoplovi.

Newyork, 25. marca. n. Dr. Eckener je sporočil listom, da je njegova misija popolnoma uspela in da ga podpirajo vse interesirane industrijske in bančne skupine. Podpisan je kapital, ki je potreben za meseca oktobra 1929 ustanovljeno mednarodno Zeppelinovo transportno družbo, posebno za gradbo Zeppelinov. Priprave se lahko končajo že do konca tega

leta. Koliko zrakoplovov se bo zgradilo in kdaj se bo začel prekomorski promet, dr. Eckener ni izjavil. Povedal je le, da se bodo zrakoplovi gradili v Friedrichshafnu in Akronu. Kot evropsko pristanišče prihaja v pošteev Sevilla, v Združenih državah pa pristanišče pri Baltimoru, morda Richmond ali Virginia. Zvezo do evropskega pristanišča bi prevzela nemška Lufthansa, zvezo v Ameriki do tamkajšnjega pristanišča pa United Air Craft Company, katero financira National City Bank in upravlja obširne zračne proge ob vzhodni ameriški obali ter proti latinski Ameriki. Dr. Eckener se koncem aprila vrne v Nemčijo. Smatra se, da bo vlada Združenih držav dala novemu načrtu finančna jamstva z zagotovitvijo poštnega kontrakta.

Nova odkritja v aferi Kutjepova

Pariz, 25. marca. n. O aferi generala Kutjepova je sporočila neka nova priča, ki je prosila, da njeno ime ostane si jo tajno, francoskim oblastem to-le: Dne 26. januarja je ob začetku mraka okoli štirih popoldne došel velik siv avto na obalo med morskima kopališčema Villiers sur Mere in Cabourg. Temu je sledil še velik rdeč avto. Iz prvega avtomobila sta izstopila dva moška, ki sta s pomočjo nekega policijskega uradnika, sedečega poleg šoferja, odnesla iz avtomobila veliko zavoj. Izstopila je tudi neka ženska v sivem plašču. Priča se je priplazila bližje ter je ugotovila, da je tvoril zavoj neki onesveščen ali mrtev moški, oblečen v črn plašč, ki je imel glavo zavito v rjav plašč. Može so zavoj v plitvi vodi nesli venkaj na morje, naložili v motorni čoln in se z njim odpeljali na široko morje, razen moža, oblečenega v uniformo policijskega uradnika in ženske v sivem plašču.

Aretacije v Sofiji

Sofija, 25. marca. n. Angleški poslanik je nocoj ponovno obiskal zunanjega ministra Burova, da se informira o korakih, ki jih je storila bolgarska vlada proti macedonskemu revolucionarnemu odboru. Kakor doznava Vaš dopisnik, je bil angleški poslanik s pojasnili Burova popolnoma zadovoljen. Zdi se, da je bolgarska vlada sedaj trdno odločena, nasto-

Tem dvema so ostali, predno so se odpeljali na morje, zaklicali v ruskem jeziku: »Ne pozabite avtomobil temeljito očistiti in spremeniti prevleko! Čoln se je odpeljal v smeri proti Le Havru k nekemu parniku, ki je križaril na odprtem morju. Oba ostala pa sta se zopet odpeljala v rdečem avtomobilu. Zdi se, da policija resno uvaža to izpoved, ki jo je priča podala šele po dveh mesecih, ter oficiozno sporoča, da so tudi še tri druge priče videle odvedenje Kutjepova, in da bo njihove izjave v kratkem objavila. Kakor poročajo nekateri listi, je priča neka gospa, ki je bila na izletu s svojim ljubčkom. Ko je zagledala avtomobila, je mislila, da jo zasleduje njen mož in zato se je skrila. Kut priča se ni oglašila, ker bi potem njen mož zvedel, da ga je varala.

Pariški list »Liberté« trdi, da se nahaja Kutjepov v Moskvi, kjer je zaprt v Lubjanski.

»Evropa« doseгла nov rekord

Newyork, 25. marca. n. Loydov parnik »Evropa« si je priboril modri trak Oceana, ki ga je do sedaj imel »Bremen«. »Evropa« je doseгла Ambrožev svetilnik ob 5.54 ameriškega časa in s tem »Bremenov« rekord pobila za 35 minut. Pot od Cherbourga do Ambroževega svetilnika je »Evropa« preplula v 4 dneh 17 urah in 7 minutah. Povprečna hitrost njene vožnje je bila 27.91 morskih milj, dočim je parnik »Bremen« dosegel povprečno hitrost 27.38 morskih milj.

Pred pričelkom pariške senzacionalne razprave

Pariz, 25. marca. n. Senzacijska razprava proti »Gazette du France« se začne 29. marca. Poleg gospe Hanau kot predsednice so soobtoženi njen bivši mož in družabnik Lazar Bloch, glavni urednik »Gazette du France« Audibert, bivši ravnatelj Schneider-Creuzotovih tovarn in družabnik gospe Hanau marquis de Courville in njen vodilni ravnatelj Harsant.

Dunajska vremenska napoved. Milo, spremenljivo vreme. V južnih Alpah verjetno lahke padavine.

Szymanski ni uspel

Varsava, 25. marca. n. Senatni maršal Szymanski je sporočil sejmškemu maršalu Daszynskemu, da upa, da bo do četrta sestavil novo vlado. Nato je bila na današnji dan sklicana seja sejma, proti kateri so pristaši Pilsudskega grozili z najostrejšo obstrukcijo, odgodena do petka. Szymanski upa, da bo mogel sestaviti vlado, ki bo delovala na to, da bi se dosegla trajna poravnava med vlado in parlamentom.

Ker so zastopniki opozicijskih, levičarskih in srednjih strank kakor tudi desnice in narodnih manjšin izjavili, da so pogoji Pilsudskega nesprejemljivi, je Szymanski izjavil, da bo še nocoj vrnil državnemu predsedniku nalog za sestavo vlade. Pilsudski očitno namerava uresničiti svoj namen, da vlada začasno brez sejma.

Zboljšanje angleškega proračuna

London, 25. marca. AA. »Daily Herald« poroča, da bo letošnji proračun veliko ugodnejši, kakor je izgledalo po prvih podatkih. Ta ugoden rezultat je pripisati v veliki meri padcu obrestne mere, ki je pocenil denar in prihranil državnemu zakladu velike vsote na obrestih, ki so se morale plačevati za leteči dolg. Glede na ugodnost situacije se razširile na včerajšnji borzi neke pretrane vesti, tako n. pr. se je govorilo na londonski borzi, da bo angleška vlada v kratkem konvertirala državna posojila. Glede na to vest pravi »Daily Herald«, da bo konvertiral zakladni minister okrog 200 milijonov funtov državnega dolga po 5% v državni dolg po 4½%. Na ta način bi prihranila država letno en in pol milijona funtov sterlingov.

Tudi Nizozemska znižala obrestno mero

Amsterdam, 25. marca. AA. Nizozemska banka je znižala obrestno mero na 3%.

Iz železniške službe

Belgrad, 25. marca. AA. Z odlokom ministra za promet so postavljeni: v 5-1 referenti ljublj. ravnateljstva Josip Kreuzer, Emil Petek, Stiergar, Oskar Zilih, Matija Miklin in Anton Rasberger; v 6-1 Franjo Mazek ter inž. Albert Vosoun, Fran Urbanc in Josip Urbančič.

Belgrad, 25. marca. AA. V zvezi s sklepom g. ministra prometa št. 3502 z dne 25. februarja se sporoča, da je g. minister s sklepom št. 5239 z dne 21. t. m. podaljšal veljavo legitimacij profesionalnih časnikaarjev za četrtinsko vožnjo do 1. maja t. l.

Seja JNZ

Zagreb, 25. marca. r. Na sinočnji seji Jugoslovanske nogometne zveze je zvezni kapitan dr. Pandeković predložil moštvo, ki naj bi 6. aprila nastopilo proti Bolgariji. Medtem pa se je zvedelo iz Belgrade, da je tamkajšnja jugoslovanska nogometna zveza poslala bolgarski zvezi ekspresno pismo, v katerem jo obvešča, da se bo vršila reprezentančna tekma proti Bolgariji dne 6. aprila v Belgradu in da so se že izvršile priprave za to tekmo. Igralci še niso določeni. Imenovali se bodo šele na prihodnji seji.

Sportne vesti

Split, 25. marca. r. Današnja revanšna tekma Hajduk:Sturm se je končala z Hajdukovo zmago. Zagreb, 25. marca. r. Jugoslovanska veslarska zveza je sklenila pristopiti k zvezi sportnih zvez V tem smislu so se izvršile potrebne priprave.

Smuški tek S. K. Bleda.

S. K. Bled razpisuje za nedeljo 30. marca na Pokljuki 30 km smuški vztrajnostni tek. Start in cilj pri Mrzlem Studencu. Start ob 8 uri. Pravico startanja imajo vsi nad 20 let stari verificirani člani JZSS. Tekmuje se po pravilniku JZSS. Prijave je uposlati na SK Bled, Bled 1, Vila Bledce do sobote 29. t. m. do 12. ure. Kasnejše prijave pri Mrzlem Studencu. Prijavnina 10 Din. Zaključek prijav 30. t. m. ob 7. Takoj nato žrebanje in objava proge. Proga bo izpeljana po norveškem vzorcu. V soboto ob 20. uri obvezen zdravniški pregled v vili Šumske uprave. Razdelitev daril ob 17. uri v hotelu Triglav na Bledu. Darila: prvi trije plasirani dobe častna darila.

Pri Mrzlem Studencu (1250 m) je na razpolago ca 80 ležišč. Najlažji dohod po cesti je z Bleda ozir. Gorij. Za prevoz smučk s postaje Bled je poskrbljeno. Odhod ob 18.30. Radi rezerviranja prenočišč se je prijaviti najkasneje do petka.

Od popoldanskega sobotnega vlaka in po razdelitvi daril je avto zveza Lesce—kolodvor Bled in obratno.

Za slučaj slabega vremena se tekma odpove v sobotnih časopisih.

PROSVETA KRAKOVO-TRNOVO

Danes ob 8 zvečer film Pat in Patachon s predavanjem.